

Poština plačana v gotovini.

POŠTNI GLASNIK

Stanovsko in strokovno glasilo Oblastne organizacije ptt. uslužbencev v Ljubljani.

Izhaja 1. in 15. v mesecu. Naročnina 24 Din na leto ozir. 12 Din za pol leta. Naročnina se plačuje naprej. Oglasi po dogovoru.

Rokopise in vprašanja za pojasnila je pošiljati uredništvu „Poštnega glasnika“ v Ljubljani, Pred Prulami 1. Reklamacije, oglase in drugo pa na upravništvo lista Sv. Jakoba trg 3. Rokopisi se ne vračajo.

Letnik VII.

V Ljubljani, dne 15. januarja 1927.

2. številka

Redni občni zbor Sekcije ptt. čin.

se ne bo vršil ob 10. uri dopoldne, ampak v nedeljo 16. t. m. ob 5. uri popoldne pri Mikliču.

Natančnejše glej med „Organizacijsko gibanje“.

Amerikanizem.

Že pred tremi leti se je pisalo po časopisih, da imamo najmanj pol preveč ministrstev, da je treba njih število iz finančnih razlogov znižati. Glas časopisov je bil glas vpijočega v puščavi. Ministrski stolčki stoje nepremično, zakaj udobno in plodonosno je sedeti na njih. Zato se za ministrske sedeže bijejo neprestani boji. Vse to pa ima slabe posledice na državno upravo. Državni posli se zavlačujejo ter ne pridemo nikamor naprej. Zato bi bilo že davno treba odpraviti nekaj ministrstev, zakaj čim manj ministrskih sedežev, tem manj prerivanja bi bilo zanje, tem stalnejša bi bila vlada, tem več pozitivnega dela bi se izvršilo. Posli odpravljenih ministrstev bi se pa pridelili kakemu drugemu ministru. Številna ministrstva tvorijo drago in komplicirano vlado, zakaj često se dogaja, da roma ena zadeva kar skozi tri ali celo štiri ministrstva.

Zlasti napačno je bilo, da so se za državna podjetja ustanovila ministrstva. Mar je bilo treba, da ima pošta svojega ministra in svojega ministra železnica? Ali bi ne bilo lahko to oboje v enih rokah? V rajni Avstriji so bile pošta, železnica in še trgovina združene v enem ministrstvu. In reči moramo, da je v vseh teh treh panogah bolj gladko šlo kakor dandanes, ko ima vsaka panoga svojega ministra. Mar je pri pošti potreben birokratizem? Pri železnici je le nezaten del poslov birokratičnega značaja; vsi ostali posli imajo bolj gospodarsko in trgovinsko lastnost. Ministrstvo birokratizira stroko. In res, naše pošte in železnice so — uradi. V Ameriki, na Angleškem pa tudi na Nemškem dobi telefon, kdor prosi zanj, precej še isti dan, ker je to za podjetnika trgovina. Pri nas je to urad. Telefon dobiš tako težko prav za prav kakor na pr. koncesijo za kako podjetje. Na Angleškem pride dopoldne stranka v hišo, čez nekaj ur je že pri njej zastopnik tvrdke, ki instalira telefone in popoldne je stranka zvezana po telefonu z vsem svetom. Kako vse drugače je pri nas. Prošnja za telefon roma od Poncija do Pilata. Teden preteče za tednom, mesec mine za mesecem, pa še ni ustrezno prosilčevi želji. Kakor da bi se mu imela izkazati kakšna milost, tako se re-

šitev zavlačuje. Namesto da bi pošta sama zbirala naročnike, pa samo »uraduje«. Istotako se vse preveč »uraduje« tudi pri železnici. Glavni nje smoter bi moral biti, da več zasluži, štedi čas, material in ljudi, a zlasti da ustreza občinstvu.

Pred kratkim sem čital v časopisih o Američanu Hooverju. Ta mož ni advokat (katerih je v naši državni upravi in v državnih podjetjih žal na tisoče), ni minister, ampak tehnik. Hoover je nekak poveljnik, absolutist gospodarskega življenja. Amerika je uvidela, da pošta, železnica, telegraf in telefon niso uradi in da niso niti samostojna podjetja, ampak da imajo izvestno nalogo v gospodarskem življenju cele države. Zato jih je združila v enih rokah in sicer v tistih, v katerih je trgovina, gospodarstvo in tehnika. Saj: baš tehnika uresničuje to, česar je treba v gospodarskem življenju. Istotako nimajo Američanje ministra za javna dela. In uspehi te centralizacije so občudovanja vredni. S Hooverom dela več inženirjev in strokovnjakov, praktično izurjenih moči, vsak na svojem mestu; a vsak izmed njih ve, da so telegrafske in telefonske žice in železniški tirji samo živci, žile v telesu narodnega gospodarstva.

Vsega tega pri nas ni, ker imamo urad samo za pošto, samo za železnico. Kakšna pogubna cokla v našem gospodarskem življenju je birokratizem! Kar vodi v Ameriki volja enega samega genialnega gospodarja, se »rešuje« v naši državi pri sto in sto zelenih mizah in mizicah.

V tem pogledu je bil avstrijski sistem t. j.: združitev vseh panog gospodarskega življenja v enih rokah veliko boljši. Ta urad se je imenoval sicer »trgovinsko ministrstvo«, ali v svojih predstaviteljih, kakršni so bili na pr. veletrgovca Bruck, praktik, ali narodni gospodar Schäffle je ustrezal temu, kar reprezentuje današnji dan ameriški gospodarski urad.

Napake, o katerih govorimo, se kažejo tudi tam, kjer se ministrstva ne smatrajo za politično državo strank. Tem slabše je tam, kjer se v ministrstvu vidi v prvi vrsti strankarska država, katere poglavar je prisiljen kar najbolj ustrezati stranki. Takemu ministrstvu niso prva briga državne koristi, ampak ima pred očmi v prvi vrsti osebne zadeve. S tem se pa prava naloga ministrstva zgreši in vsa uradna skrb se izčrpa za osebe. Pri današnjem poslovanju v državnem gospodarstvu je treba toliko osebja, da podjetja ne morejo zanje dovolj zaslužiti, varčuje se pri svojih uslužbencih in s tem se položaj še slabša. Edina pot do izboljšanja v državnem gospodarstvu je v odpravi nepotrebnih ministrstev. Na vodilnih mestih ni treba advokatov in drugih juristov, ampak takih mož, kateri imajo široko obzorje, krepko roko in dobro voljo. Posnemajmo v državnem gospodarstvu Američane!

Dopisi.

POŠTNA HRANILNICA IN TANTIEME.

Poštna hranilnica je nesla rajni Avstriji vsako leto lepe milione čistega dobička, katerega so bili vsaj deloma deležni poštni uradniki, ki so imeli posla s položnicami in hranilnimi knjižicami. Poštnim uslužbencem pripadajoči del dobička se je razdelil pravično: kolikor več enot je imel kdo, toliko večje so bile njegove tantieme. Uradniki na večjih poštah so dobivali mesečno do 20 kron in več, kar je bilo za tiste čase že precejšen denar, saj moška obleka ni stala dosti več. Tako je bilo v rajni Avstriji, ki je dobro vedela, da le dobro plačan uradnik izpolnjuje svoje dolžnosti z vneto in veseljem. Poštni uradnik v naši kraljevini pa ne uživa takih dobrot; njegova pot je s trnjem posuta in pomanjkanje ga spremlja kakor senca do groba. Vlada nam ubija veselje do dela; prizadela nam je že veliko krivic, prislonila nam že marsikatero klofuto, vzela nam nekdanji ugled v socialnem življenju. Prosim vas, kje je pravica, da ne dobi poštni uradnik, ki ima posla s pošto hranilnico, za težko in odgovorno delo niti ficka priboljška, ampak se milioni čistega dobička poštne hranilnice slednje leto tako razdele, da pretežni del vzame država, ostala vsekako še velika vsota pa pripada samo uradništvu beograjske, zagrebške, sarajevske in ljubljanske poštne hranilnice. Neki ravnatelj poštne hranilnice je prejel za zadnje poslovno leto 67.000 dinarjev bilančne nagrade, načelniki posameznih oddelkov so spravili po 15 do 20.000 dinarjev, generalni ravnatelj rečene hranilnice s sedežem v Beogradu pa celo 134.000 dinarjev. Nižje uradništvo je dobilo le drobtinice, večina niti 1000 dinarjev ne. Dnevničarje, ki izvršujejo uradniške posle, so pa odločilni faktorji pri razdelitvi popolnoma prezrli. O kakem socialnem čuvstvu seveda ni nobenega govora.

Kakor rečeno, nese poštne hranilnice državi in višjim hranilničnim uradnikom lepe nagrade. Povsem pravično bi bilo, da bi tudi tisti poštni uradniki, kateri imajo kaj posla s pošto hranilnico, prejeli primeren delež, saj pri tolikem denarnem prometu se človek kaj lahko ušteje in ubogi poštar mora iz svojega žepa poravnati vsak primanjkljaj. Pri poštne hranilnicah je več uradnikov, ki nimajo nobenega opravila z denarjem, a kljub temu dobivajo bilančno nagrado, kar jim iz srca privoščimo, a pravično ni, da poštni uradnik, ki ima posla s pošto hranilnico in skozi katerega roke gredo milioni kakor vplačila in izplačila, ne dobi pare nagrade.

OBJAVLJANJE OSEBNIH VESTI.

Poštar z Gorenjskega nam piše: »Poštni Glasnik« lepo napreduje, saj prinaša dobre uvodne članke, zanimive podlistke, točna društvena poročila ter razne druge koristne

drobtine. Ker direkcijske »Okrožnice« ne smejo prinašati osebnih novic s pošte, a so osebne vesti v »Vestniku« od sile netočne in pomanjkljive (in kesne — op. ur.), bi bilo vsem slovenskim naročnikom jako ustrežno, ako bi nam »Poštni Glasnik« osebne novice s pošte prinašal, saj tako delajo — kakor smo se informirali — tudi organizacijska glasila nemških in čeških poštних organizacij. Te osebne vesti naj bi bile kratke, a vendar točne, na pr. Anica Kosova je prestavljena iz Novega mesta v Kamnik, ne pa od pošte Novo mesto k pošti Kamnik. Prvo je krajše in dosti lepše. Pri smrtnih poročilih bi bila umestna nad nadpisom primerna vinjeta, kakor: palmova vejica, križ ali kaj drugega takega. Dosedanja poročila o smrti naših stanovskih tovarišev in tovarišic se nam zde vsekako preskromna. Teh par nasvetov naj bi uredništvo blagovolilo upoštevati v interesu svojih naročnikov. Vobče pa želimo »Poštnemu Glasniku« v tekočem letu kar največ gmotnega in moralnega uspeha ter mu kličemo: **Vivat, crescat, floreat!**

Organizacijsko gibanje.

V NEDELJO 16. JANUARJA 1927 BOSTA V LJUBLJANI DVA OBČNA ZBORA.

oba v salonu restavracije Miklič (nasproti glavnega kolodvora). Ob 14. uri se bo vršil ustanovni občni zbor »Sekcije ptt. uradnikov« z glavnim namenom, da ustanovimo uradniško sekcijo nove »Oblastne organizacije ptt. uslužbencev«. Na tega se vabijo vsi ptt. uslužbenci v Sloveniji, ki opravljajo uradniško službo. Ker utegne biti ta občni zbor izredne važnosti za vse naše bodoče gibanje v organizaciji, pozivamo vse službe proste tovariše in tovarišice iz Ljubljane in z dežele, da se tega občnega zbora udeležijo. Zveze z vlakci so od vseh strani zelo ugodne, lokal zborovanja takoj ob kolodvoru. — Redni in zadnji občni zbor »Sekcije ptt. činovnikov« bo pa istotam ob pol 17. uri ozir. v slučaju nesklepčnosti ob 17. uri (ob petih popoldne). Glavni namen tega je razpust sedanjega društva v smislu pravil OPO. Ta občni zbor se je moral preložiti za popoldne, ker je dopol-

Ljubljanska pošta.

8.

O uradnem poslovanju vemo iz tega stotletja že nekaj več. Poština za pisma je bila za Karla VI. zelo draga, šele Marija Terezija jo je znižala. Enotna, t. j. brez ozira na daljavo, še vedno ni bila, ker jo je cesarica razdelila na 5 razredov. V prva 2 razreda so šteli pisma v inozemstvo, v tretji razred so bila uvrščena pisma, namenjena od prve velike pošte na drugo (glavna mesta), v zadnjem razredu so bila pisma, ki so potrebovala najmanj pota, t. j. z male pošte na drugo malo pošto pred glavno postajo, n. pr. z Vrhnike na Razdrto.

Poština se je računala po daljavi in po teži. V tretjem razredu se je plačalo za pismo do pol lota težko 8 krajcarjev, za vsak nadaljni lot do 5 lotov po 16 kr., do 10 po 12, do 20 lotov po 4 in do enega funta po 3 krajcarje. V zadnjem razredu je stalo pismo do pol lota težko 6 krajcarjev.³⁹

Tako draga je bila poština še takrat, ko je bila že znižana, kajti vrednost denarja moramo ceniti po tedanji veljavi. L. 1751. si dobil v Novem mestu za 8 kr., torej za toliko, kolikor je veljalo navadno pismo, dva funta najboljšega govejega mesa.⁴⁰

³⁹ I. Vrhovec: Zgodovina pošte na Kranjskem. Ljublj. Zvon 1888., 718.

⁴⁰ I. Vrhovec, tam, 719.

dne salon pri Mikliču zaseden (zaradi občnega zbora šoferjev). —

SEJNI ZAPISNIK OPO OD 21. XII. 1926.

Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. Poročilo predsednika. 3. Dopisi. 4. Poslovnik za »Poštni glasnik«. 5. Ustanovna skupščina uradniške sekcije OPO. 6. Predlogi in vprašanja.

1. Zapisnik zadnje seje širšega odbora Zveze se prečita in sprejme brez izprememb. Predsedstvo OPO in predsedstvo »Osr. društva nižjih pb. uslužbencev« sta se kratkim potom domenili, da se ne vrši poštna veselica pod okriljem OPO, nego v istem obsegu kakor lani, to je pod okriljem samega »Osrednjega društva«. To izpremembo zadnjega sklepa odobri odbor soglasno.

2. Poročilo predsednika obsega štiri točke: a) izredni občni zbor Zveze poštних organizacij 21. XI. 1926, b) kongres Glavnega saveza v Zagrebu dne 4. in 5. XII. 1926, c) izredni občni zbor Gospodarske zadruge poštних nameščencev dne 8. XII. 1926, d) sestanki z udruženjem učiteljev in železničarjev zaradi vstopa v Osrednjo zvezo javnih nameščencev za Slovenijo.

a) Občni zbor Zveze je dobro izpadel. Glavno je doseženo, dobili smo nova pravila, ki dajejo temelj novi edinstveni oblastni organizaciji v smislu pravil našega Saveza. S tem se je enkrat za vselej onemogočilo vstopanje in izstopanje posameznih društev v Zvezo, ker nova OPO ne prizna nobenega društva več, nego samo uradniško in neuradniško sekcijo. Pravila so taka, da lahko vstopi v OPO vsak ptt. uslužbenec v Sloveniji, se v njej udejstvuje in deluje. Kdor hoče ostati še nadalje divjak, naj ostane v svojih separatističnih društvih.

b) Zagrebški kongres vseh drž. uslužbencev je izpadel klaverno in negativno. Vendar ne smemo obupavati, ker je tudi Glavni savez dobil na tem kongresu nov temelj — nova pravila, na katerih se bo sigurno uspešneje razvijal. Po novih pravilih ne moremo biti poštarji drugače člani Gl. saveza, če nismo včlanjeni v ljubljanski pokrajinski zvezi.

c) O izrednem občnem zboru Gospodarske zadruge poda predsednik obširno poročilo, v katerem ostro graja zadržanje nižjih uslužbencev, ki so kot člani OPO glasovali proti koristim OPO in proti predlogu svojega predsednika. Tov. Martinšek zagovarja zadržanje nižjih uslužbencev, predsednik pa vztraja pri svojem poudarku, da so nekateri zvaniki in služitelji delali proti interesom OPO in bi se morali zato v smislu pravil izključiti.

d) Sestanki med Udruženjem jugosl. učiteljskega in Udruženjem jugosl. nar. železničarjev že

Opodilatelj je mogel plačati le polovico poštine, drugo polovico je plačal prejemnik, smel pa je opodilatelj plačati tudi celo poštino. Ker je imel poštar pri vsakem pismu svoj zaslužek, so na pisma bolje pazili. Ljudje so za to vedeli in so pisma malokdaj oddajali priporočeno.

Poleg navadnih pisem so pošiljali po pošti tudi vrednostna pisma in male zavitke do 10 funtov. Za vrednostna pisma so plačevali pri oddaji po 10 kr. od vsakega stotaka njih vrednosti, pri prejemu pa postavno poštino. Od gotovega denarja je zahtevala pošta po 2 kr. od goldinarja. Za pošiljatev je pošta jamčila le tedaj, ako je pošiljatelj prinesel pismo odprto na pošto, kjer se je denar preštel in pismo vpričo pošiljatelja zapečatilo. Za slučaj višje sile pošta ni jamčila.⁴¹

Za vožnjo so potniki plačevali vozarino po številu vpreženih konj in po razdalji vožnje, poleg tega pa še pristojbino za voz ter napitnino za postiljona in dodatek za mazanje koles. Razdalja se je računala po številu pošt (postaj), vendar je bilo po pristojbeniku to število nekaj večje od dejanskega. Tako se je računala od Ljubljane do Podpeči poldruga pošta. Za Marije Terezije se je plačalo za vsako pošto in konja po 45 kr. Tako n. pr. je veljala vožnja iz Ljubljane do Vranskega z 2 konjema z vsemi pristojbinami vred 5 gold. 15

⁴¹ I. Vrhovec, tam, 721.

prinašajo lepe sadove. Složili smo se, da vstopijo učitelji in poštarji v Osr. zvezo, da tako dvignemo število članstva, da ji damo novega razmaha in da dobimo tam primerno zastopstvo. Pravilno bi bilo, da bi vstopila v O. Z. vsa OPO z vsemi člani. Z ozirom na to, da potrebuje neuradniška sekcija za tak sklep odobrenja svojega občnega zbora, tega takoj ni mogoče izvesti. Zato je prijavila OPO za enkrat samo svojo uradniško sekcijo s 700 člani, nujno pa priporoča tudi neuradniški sekciji, da prijavi svoj pristop k O. Z., kajti ravno interesi nižjih uslužbencev so doslej v O. Z. prav slabo zastopani.

3. Prečitajo se dopisi: uradniška sekcija OPO predlaga, da bodi vsak član OPO obvezen naročnik na »P. gl.« in da naj se organizira posebno pobiranje oglasov. Sklepanje o tem se preloži na prihodnjo sejo ali na redno skupščino OPO. — Tiskarna »Slovenija« je poslala ponudbo za tiskanje lista. Tudi o tem predlogu se za enkrat še nič ne sklene. — Dopis Komande dravske div. oblasti zaradi godbe na poštni veselici se odstopi neuradniški sekciji.

Zaradi pozne ure se po predlogu tov. Čampe zaključi seja. Predsednik odredi nadaljevanje seje za 28. XII. 1926.

Po uvodnih besedah in kratki rekapitulaciji zadnje seje se zasllišijo člani, ki bi se bili morali po predsednikovem predlogu izključiti iz OPO. Podolgotrajni in brezplodni debati se sprejme z večino glasov predlog podpredsednika tov. Grudna, da se preide na dnevni red.

4. Že dolgo se je pogrešalo, da ne obstoje nikaka določila, noben poslovnik ali pravilnik, ki bi urejal razmerje med organizacijo in listom, to je med OPO in »Poštnim glasnikom«. Predsednik je sestavil zato poslovnik za P. glasnik, katerega je odbor soglasno sprejel, kakor tudi določil nagrade članom uredništva in upravnštva ter pisem lista za leto 1927. Ker morajo poznati ta poslovnik tudi člani, zlasti tisti, ki bi hoteli v list dopisovati, objavimo ta poslovnik v eni prihodnjih števil.

5. Ker je izredni občni zbor Zveze 21. nov. 1926 sklenil, da se pooblasti predsedstvo OPO kot pripravljalni odbor za ustanovitev uradniške sekcije OPO, in ker je sklenil, da naj se vrši ustanovna skupščina tekom januarja 1927, določi odbor 16. januar 1927 za sklicanje ustanovnega občnega zbora uradniške sekcije, ki naj se vrši pri Mikliču. Nova pravila predloži predsednik v odobitev na prihodnji seji.

6. Odbor sklene, da proda bas in godbena stojala dijakom srednje tehnične šole za 800 Din. — Sklene se, da OPO nima lastnega čekovnega računa, maveč da se prepíše dosedanja konto šte-

kr., v Novo mesto pa okoli 9 gold., to je po predvojni vrednosti denarja skoraj 100 kron. Bila je torej tudi vozna pošta draga.

Iz pravilnika od 14. decembra 1748 in poznejših patentov posnemam še sledeče naredbe:

1. Redne pošte in stafete se morajo ravnati po predpisanem času, zamude in njih vzroke je treba v urniku pripomniti, neopravičene zamude se kaznujejo (1748).

2. Pisemske karte (Briefkarten)⁴² se morajo skontirati; ako se to opušča, se naloži poštarju občutna globa, manipulacijskega ali kontrolnega oficirja pa bodo pri napredovanju preskočili (1. okt. 1792).

3. Dnevniški pisemskih kart (Briefkarten-Journale) se morajo poslati na kontrolo v 14 dneh, ko poteče mesec; za zamude se računa globa, za nemške pokrajine dnevno 15 kr., za ogrske pa mesečno 2 gold. (28. okt. 1790).

4. Pisemske pristojbine morajo biti v uradnih prostorih razobešene (29. avg. 1777).

5. Stranke, ki uživajo pri pisemski pošti poštinsko prostost, morajo vpisavati pošiljke v knjige (žurnale) (10. nov. 1771).

6. Uradni (ex officio) zavitki se morajo, ako se sumi, da so v njih zasebna pisma, na pošti v navzočnosti stranke odpreti (3. febr. 1776).

7. Za zasebna pisma, ki so priložena uradnim pismom, se računa globa v višini 10kratne poštine (16. apr. 1787).

8. Pisemsko pošto, ki je dospela brez poštne torbe, je poštni oblasti naznaniti (21. jan. 1772).

⁴² V njih se je vpisoval porto, ki ga je bilo treba pobrati od prejemnika.

vilka Zveze poštne organizacij na upravo »Poštni glasnik«. — Predsednik obširno odgovarja na interpelacijo zvančnikov in služiteljev glede računanja vojaških let, kakor tudi glede prestopa služiteljev v kategorijo zvančnikov. Obljubi, da pojasni to zadevo, ki je po nepotrebnem dvignila toliko hrupa, v eni od prihodnjih števil »Poštni glasnik«.

Predsednik zaključuje to najdaljšo — 6 ur trajajočo sejo ob 23.30. uri.

To in ono.

Pripravniki izpiti za II. in III. kategorijo se bodo vršili po vsej priliki šele v drugi polovici februarja. Tiste zvančnike, ki imajo pogoje za uradnike III. kategorije in ki so se prijavili k izpitu za III. kategorijo, opozarjamo, da morajo delati izpit vsi po novem pravilniku (Vesnik 11/1926), ne glede na to, če so se tudi že do konca lanskega leta prijavili k izpitu. Ugodnost iz čl. 36 novega pravilnika je šla namreč samo za pripravnik III. kategorije, dočim so oni še vedno pripravniki zvančniške kategorije. Organizacija ima za člane OPO v zalogi navodila za brzojavni in navodila za telefonski izpit. Vsako navodilo stane 10 Din, naročajo se pisмено pri Sekciji ptt. činovnikov.

Zobni atelje

IVAN RADOVAN

se nahaja

v Ljubljani, Selenburgova ulica 4/I.
(Poleg glavne pošte)

Podražitev kopeli v hotelu Slon. Kakor znano, plačajo člani OPO za kopeli v hotelu Slon v Ljubljani samo polovično pristojbino. Izkazati se morajo s posebno izkaznico, ki jih daje za kopeli vsak torek in petek popoldne predsednik OPO članom, ki so že poravnali članarino. Uprava hotela Slon v Ljubljani nam je z dopisom od 3. jan. t. l. sporočila, da veljajo s 1. jan. 1927 za naše člane v kopališču sledeče cene: parna kopel 10 dinarjev, kadna kopel I. razreda 8.50 Din, kadna kopel II. razreda 6.50 Din in pršna kopel 4 Din. Kopalni čas: ob torkih, sredah, četrkih in petkih od 8. do 17. ure. — Vabimo člane, tudi podeželske, da se poslužujejo te ugodnosti. Pri eni sami kopeli na izkaznico organizacije profitira član več kakor plača članarino za en mesec.

Novoletno voščilo in darilo. Od tovarišice Marice Štrukljeve, upraviteljice pošte Št. Vid pri

Stični smo prejeli pisemce sledeče vsebine: »Vsem sotrudnikom našega dragega lista izrekam najtoplejšo zahvalo za požrtvovalnost ter želim prav srečno in veselo novo leto. Prilagam 50 Din za liskovni sklad kot skromno darilce za novo leto.« — Žal smo prejeli pismo za novoletno številko prekasno. Zato ga objavljamo danes za vzgled zavednosti in požrtvovalnosti. Priserčna hvala za voščilo in darilo!

Zahvala. Za obile novoletne čestitke, ki sem jih prejel od svojih dragih tovarišev-podeželskih poštarjev, izrekam tem potom svojo najudanejšo zahvalo. Bog daj tudi Vam, dragi in zvesti mi tovariši, samo lepo in dobro v letu 1927! — Jos. Jakše, predsednik OPO.

Znanilke pomladi. Tovarišica Jožica Košičkova iz Trebnjega je poslala uredništvu šopek lepo razvelih trobentic, ki jih je nabrala na izprehodu v okolici Trebnjega. Za pozornost in prijazni spomin priserčna hvala.

V slogi je moč. Nemški organizaciji »Der Deutsche Beamtenbund« in zveza »Deutsche Beamtengewerkschaften« sta se dne 8. oktobra 1926 spojili v eno organizacijo, ki se imenuje »Deutscher Beamtenbund«. Tako nemški tovariši, pri nas se pa dobe uradniki, ki javno proglašajo za svoj ideal čim večjo razcepljenost.

Iz poštnega ekspeditorja načelnik poštnega ravnateljstva. Letošnjo jesen je šel v pokoj direktor pošt in telegrafov v Bratislavi Frančišek Knotek po osemletnem uspešnem in zaslužnem delovanju med brati Slovaki. Zanimiva je kariera odstopenega ravnatelja. Začel jo je kakor ekspeditor ter se naposled povzpela na čelo celega bratislavskega ravnateljstva. Mož ni človek z visokošolske izobrazbo, ker mu ni bila dana prilika, da bi bil prišel na univerzo, kljub temu je visoko izobražen. Ravnatelj Knotek je bil jako razborit ter marljiv uradnik kakor mravlja. In vsled teh vrlin ga je češkoslovaška vlada postavila na tako častno mesto.

Ne more se prištevati k zavednim slovenskim pošt-nim nameščencem, kdor ne podpiše deleža za Poštni dom.

9. Zavoj (pakete) do 10 funtov, sme prevažati le pošta (regal) (20. okt. 1785).

10. Zavoj, na katerih se opazijo napake, primanjkljaji ali poškodbe, se morajo naznaniti višjemu uradniku; poškodovan ali drugače pomanjkljiv zavoj ali korespondenca se mora v navzočnosti višjega uradnika tako odpreti, da se ne poškodujejo pečati in omot in pričeti je preiskavo na tisti progri takoj ali vsaj naslednji poštni dan. Zlasti je treba paziti na uradne zavitke, da so dobro zapečateni in v urniku je pripomniti, ako so došli taki zavoji zapečateni z mehkim namesto s trdim voskom (15. dec. 1780).

11. Ako se izgubi zavoj, stranka, ki se ne izkaže s predajnim listom, ne dobi odškodnine (26. dec. 1791).

12. Poštari naj svojo dolžnost vestno vrše in kondukerje, ki vozijo nekartirane potnike, nemudoma naznanijo (8. dec. 1792).

IV. V 19. stoletju.

A. V predželezniški dobi.

I.

Za Wurmserjem je bil nadupravitelj na ljubljanski pošti Janez Webersik, ki ga najdemo l. 1820, v istem činu v Gradcu. Zapustil je naše mesto, preden so se nastanili tu Francozi, ker v začetku tretje francoske okupacije je bil nadupravitelj Marcus Kermel, ki je bil l. 1796. še pisar, l. 1806. pa akcesist.

Pošta je ostala na Dunajski cesti nekaj nad deset let; v začetku francoske vlade jo najdemo že na Poljanah št. 60 (pozneje št. 73

— danes Poljanska cesta št. 4, kjer je bilo prej Alojzijevišče). Tu je bila na neprimeren kraju, ker so bile Poljane v predmestju, zato so otvorili na Starem trgu (številka nezna) poštno filialko.

Iz l. 1802. so nam znane iz poštnege topografskega leksikona⁴⁸, ki ga je izdal Kristian Crusius, kontrolni uradnik glavne ekspedicije poštnege vozov na Dunaju, poštne zveze, ki so vodile skozi Ljubljano:

Redna pošta (Ordinari) je odhajala:

Na **Beljak** ob torkih ob 8—9. zvečer (do Kranja s celovško pošto) in ob sobotah ob 11. uri dop. z urnikom »Ljubljana-Beljak«.

Na **Celovec** ob torkih z direktnim poštanim vozom »Ljubljana-Špital na Dravi« in ob sobotah od 8—9. ure zvečer po prihodu tržaške pošte z urnikom »Ljubljana-Celovec«.

Na **Gorico** ob sredah in nedeljah po prihodu graške pošte (do Razdrtega s tržaško pošto) z urnikom »Ljubljana-Gorica«.

Na **Gradec** vsak dan po prihodu tržaške pošte z urnikom »Ljubljana-Gradec«.

Redna pošta (Ordinari) je prihajala:

Iz **Beljaka** ob torkih in sobotah popoldne, ne da bi v Kranju čakala na celovško pošto, z urnikom »Beljak-Ljubljana«.

Iz **Celovca** ob torkih zvečer z direktnim poštanim vozom »Špital na Dravi-Ljubljana« in ob sobotah opoldne z urnikom »Celovec-Ljubljana«.

Iz **Gorice** ob torkih in sobotah zvečer (s tržaško pošto) z urnikom »Gorica-Ljubljana«.

Iz **Gradca** vsak dan ob 7—8. zjutraj z urnikom »Gradec-Ljubljana«.

Gospodarstvo.

HRANILNE VLOGE IN POSOJILA.

Gospodarska zadruga poštne nameščencev v Ljubljani je z izpremembo svojih pravil na izrednem občnem zboru od 8. dec. 1926 svoj delokrog znatno preosnovala in razširila. Glavna izprememba je v onih določilih združnih pravil, ki obravnavajo denarno poslovanje gospodarske zadruge, t. j. vprašanje hranilnih vlog in posojil njenim članom.

Naša gospodarska zadruga je z 8. dec. 1926 postala hkrati denarni zavod s človekoljubnim namenom: nuditi na eni strani vsakomur prihrano zbiranja prihrankov z važnim nalaganjem hranilnih vlog pod ugodnimi pogoji, na drugi strani pa pomagati s posojili manj premožnim svojim članom v gmočnih težkočah.

Ne le dolžnost vzajemnosti zahteva od nas, da bolje situirani tovariši s svojimi denarnimi prihranki pri »Gospodarski zadrugi« pomagajo svojim manj oblagodarjenim stanovskim tovarišem v nesreči in stiski, temveč je nedvomno v interesu vsakogar izmed nas, da z lastnimi silami in lastno voljo ustvarimo v okvirju naše gospodarske zadruge zatočišče, katero nam bo odprto za vse morebitnosti, ki utegnejo doleteti danes mene, jutri tebe.

Odveč bi tu bilo slikati obup in srčno tesnobo človeka, ki so ga zla sreča in razne življenske neprilike privedle v težki položaj, da mora iskati denarni kredit ter pri tem razlagati pred tujcem svojo nezasluzeno bedo. V sili te zapuste tudi najbolj »prijatelji« in te prepuste usodi. Gorje mu, kdor pade v svoji nesreči v roke brezsrčnim oduhom, iz katerih se nikoli več ne izvije. V svoji stiski se bo prizadeti tovariš zatekel k naši zadrugi, bo tam povedal svoje težnje, in zadruga mu bo pomagala iz zadrege s primernim posojilom, potem ko je ponudil dovolj trdno in varno poroštvo, na kar mora zadruga v interesu svojih vlagateljev vsedkar skrbno paziti. V tej zadevi je zadruga vsakomur drage volje z dobrohotnimi nasveti brezplačno na razpolago.

Kako dosežemo cilj, ki smo ga z razširjenjem delovanja naše zadruge v tem smislu imeli pred očmi? »Gospodarska zadruga poštne nameščencev« sprejema od vsakogar pod najugodnejšimi pogoji in pod garancijo popolne varnosti denarne vloge. Te vloge služijo zadrugi bodisi kot obratni kapital — kar dobavo blaga članom zadruge znatno pocenjuje — bodisi za podeljevanje posojil, ki jih prejmejo člani-interesenti v mejah razpoložljivih združnih sredstev in v smislu določil »Pra-

Na **Karlovca** ob torkih in sobotah ob 6. uri zvečer z urnikom »Ljubljana-Karlovca«.

Na **Reko** vsak dan ob 8—9. zjutraj po prihodu graške pošte (do Postojne s tržaško pošto) z urnikom »Ljubljana-Reka«.

Na **Trst** vsak dan ob 8—9. zjutraj po prihodu graške pošte z urnikom »Ljubljana-Trst«.

Iz tega seznama vidimo, da so odhajale iz Ljubljane vsak dan najmanj 3 in največ 6 pošt in toliko jih je prihajalo. Promet se je vršil od sedmih zjutraj do 9. ali 10. zvečer.

Direktni voz »Ljubljana-Špital na Dravi« in obratno je imel namen, da pospeši zvezo med Trstom in Solnogradom. Že od l. 1788. je moral ta voz spremljati od Ljubljane do Špitala ljubljanski konduker.

V imenovanem topografskem leksikonu je tudi omenjeno, da ne sme tržaška pošta v Postojni čakati na pošto iz Reke več kot dve uri; ako reška pošta ne pripelje v tem času v Postojno, ostanejo pošiljatve tam do drugega dne. Na pošto iz Gorice mora na Razdrtem čakati tržaška pošta le, ako tako želi višja pošta v Gorici. Pošta na Karlovca mora v Novem gradu čakati, če je treba, tudi 12 ur na reško, ki prihaja tja vsakrat na teden, nato morata skupno odpeljati proti Karlovcu.

(Nadaljevanje prihodnjic).

⁴⁸ V ljubljanski študijski knjižnici.

vilnika za kreditni odsek Gospodarske zadruge poštних nameščencev v Ljubljani, r. z. z. o. z. Prošilec za posojilo izpolni in podpiše zadolžnico, v kateri morajo biti navedeni pogoji jamstva, pod katerimi mu je zadruga posojilo dovolila in s katerimi je posojilo trdno zavarovano.

Gospodarska zadruga poštних nameščencev izplačuje vlagateljem za večje hranilne vloge primerne obresti. V splošnem so enake obrestim »Mestne hranilnice ljubljanske« za nevezane vloge, če se ni vlagatelj z »Gospodarsko zadrugo« toglole kako drugače pogodil. Za preračunavanje in evidenco njegove hranilne vloge in obresti služi vlagatelju hranilna knjižica, ki mu jo zadruga izroči takoj ob prvem vplačilu glavnice.

Še idealnejša pot do cilja pa so »mali prihranki«, ki jih dosežemo na ta način, da odstopimo »Gospodarski zadrugi« manjše zneske od svojih mesečnih službenih prejemkov. V ta namen je potrebno, da izpolnimo poseben seznam, vse stolpce točno po njih besedilu. Tako izpolnjene sezname odpošljejo pošte na naš naslov, kakor je natisnjen na pismenem ovitku, na katerem je prilepljena tudi frankovna 1 dinarska znamka. Sezname in ovitki se dobe pri zadrugi. Gospodarski zadrugi tako cedirani zneski ostanejo last posameznih vlagateljev. Višina obrestne mere zanje se ravna po obrestni meri »Mestne hranilnice ljubljanske« za naložene nevezane vloge. Glede na to, da je s temi vlogami združena manipulacija za zadrugo razmeroma draga, je to brezdvomno jako ugodno. Ta obrestna mera se brez vlagateljevega pristanka ne more znižati.

Prostovoljni odstop svojih službenih prejemkov v višini, ki jo je označil v predmetnem seznamu, more cedent vsak čas preklicati, nakar se

odtegovanje mesečnih obrokov na račun »malih prihrankov« (oziroma hranilne vloge) ukine. Take zneske, ki jih »Računsko kontrolni odsek direktije pošte in telegrafa v Ljubljani« po predloženem seznamu neposredno odteguje v plačilnih polah, sprejema »Gospodarska zadruga« v omejeni višini od najmanj 10 Din dalje.

Tako bo vsak, ki hoče koristiti sebi in svojim tovarišem, polagoma in ne da bi prehudo občutil, zbral lahko prav čedno svotico, ki mu bo vselej na razpolago in ki mu prav pride morda ravno v trenutku, ko zajde v kritičen materialni položaj. V vsakem slučaju pa bo imel prijetno zavest, da je storil dobro in plemenito delo, ko je tako pomagal tovarišem v njihovi nesreči, in to brez posebnih osebnih finančnih zahtev.

Gospodarska zadruga poštних nameščencev je uverjena, da se njenemu vabilu glede nalaganja hranilnih vlog in »malih prihrankov« odzovejo njeni člani in nečlani v hvalevrednem številu ter ji tako vsak po svojih močeh pripomore k še lepši in uspešnejši bilanci tek. poslovnega leta tako v materialnem kakor tudi v moralnem pogledu.

Upravni in nadzorni odbor.

Poštni dom bo naša trdnjava, zato podpiši takoj delež!

Uradni kotichek.

Pravica do povrnitve potnih in selitvenih stroškov.

Generalna direkcija državnega računovodstva je izdala z odredbo št. 31.321/1926 pojasnilo, da je za povrnitev potnih stroškov v smislu zakonske uredbe št. 96.000/1920 merodajno dejstvo, da 1. potuje uslužbenec izven kraja svojega stalnega službovanja, 2. da potuje po ukazu svoje predpostavljene oblasti in 3. da potuje po državnem poslu. Vse druge okolnosti so pravno irelevantne. Po tem takem ne pripada dovoznina in odvoznina drž. uslužbencu, ki potuje po službenem poslu v mejah svojega stalnega službenega kraja. Glavno je, da je kraj njegovega zaposlenja izven onega kraja, v katerem je drž. uslužbenec stalno zaposlen.

Ob tej priliki omenjamo, da mnogo poštних uslužbencev ne zna pravilno sestaviti poštnega troškovnika. No, kdo preveč naračuna, temu že črta računski oddelek, toda dosti je takih, ki iz nevednosti ali površnosti premalo zaračunajo, to se pravi manj, kakor pa imajo po čitani uredbi pravico. Ti dobe seveda samo prijavljeni znesek, četudi je za desetake ali morda celo stotake premajhen. Da obvarujemo člane pred škodo, objavimo v eni prihodnjih številok točna navodila, kako se morajo sestavljati potni troškovniki, in vse zneske, ki pritičejo posameznim kategorijam in skupinam poštних uslužbencev ob službenem potovanju.

Za »Obl. organizacijo pit. uslužbencev v Ljubljani« izdaja in urejuje Joško Jakše v Ljubljani. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jezeršek v Ljubljani.

Manufakturna veletrgovina Hedžet & Koritnik

Brzojav: Hedžet Ljubljana Telefon št. 75

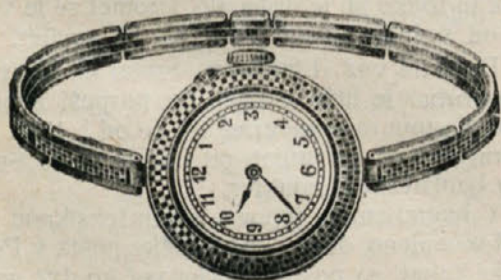
Iv. Brunčič & Fr. Rebernik
pieskarja in ličarja
Ljubljana Ljubljana
Karel Kotnikova ulica

Manufakturna veletrgovina
FELIKS URBANČ, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta št. 1

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega blaga po nizkih cenah. 24

Tvornica dežnikov
L. MIKUŠ, Ljubljana,
Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov in sprehajalnih palic.

Žepne in stenske ure iz lastne tovarne v Švic. veliko zalogo vsakovrstnih zlatih, srebrnih in uporabnih predmetov priporoča **H. SUTTNER** V LJUBLJANI, MESTNI TRG

A. ŠARABON

veletrgovina v Ljubljani

priporoča špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke, raznovrstno rudniško vodo.

ŠTEFAN ŠPELETIČ
slikar in pleskar 4
LJUBLJANA, Rimska cesta 16.

Dobro in poceni kupite samo:
nogavice, rokavice, palice, dežnike, modno blago, galanterijo, potrebščine za švilje, čevljarje, krojače sedlarje in tapetnike, razna mila, kravata pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana
ob vodi blizu Prešernovega spomenika,

Za nakup vseh pisarniških potrebščin se priporoča
tvrška 50
M. TIČAR, Ljubljana.

Izdelovanje
damske in moške konfekcije

ELITE

družba z o. z.

LJUBLJANA, Prešernova ul. 9.

Prodaja damske, moške in deške

konfekcije

na debelo in drobno.

Prvovrstno izviševanje po meri.

Leopold Šušteršič
Ljubljana, Dunajska cesta 41.
Splošno sedlarstvo ter špecialno lakiranje vseh predmetov v ognju ter zračnim potom.

Najboljši šivalni stroji in kolesa
GRITZNER, ADLER
ter švicarski oletilni stroj
DOBRED, edinole pri
JOSIP PETELINC, Ljubljana
Najnižje cene. Tudi na mesečna odplačila. 10 letna garancija.

THE REX CO.

Ljubljana, Gradišče 10 — Zagreb, Sam šte 56
Telefon št. 268 Interurban. — Ustanovljeno 1906.
Specijalna trgovina prvovrstnih pisalnih in kopirnih strojev, razmnoževalnih aparatov in raznovrstnih pisarniških potrebščin. **Pisalni stroji na obroke.**

Avto vozi

brez bencina! Kuri z bukovim ogljem!

Jugo-Hag, Ljubljana

Bohoričeva ulica št. 24. Telefon št. 506.

Priporoča se

F. NOVAK, Ljubljana
Kongresni trg št. 15.

Veletrgovina in razpošiljalna suknenega in perilnega blaga.

Solidna postrežba. Vedno najnižje cene.